

WPŁYW LICZBY STARTÓW KONI PEŁNEJ KRWI ANGIELSKIEJ W WIEKU 2 LAT NA KARIERĘ WYŚCIGOWĄ W WIEKU 3 LAT

Szczepan Chrzanowski, Sylwester Oleksiak

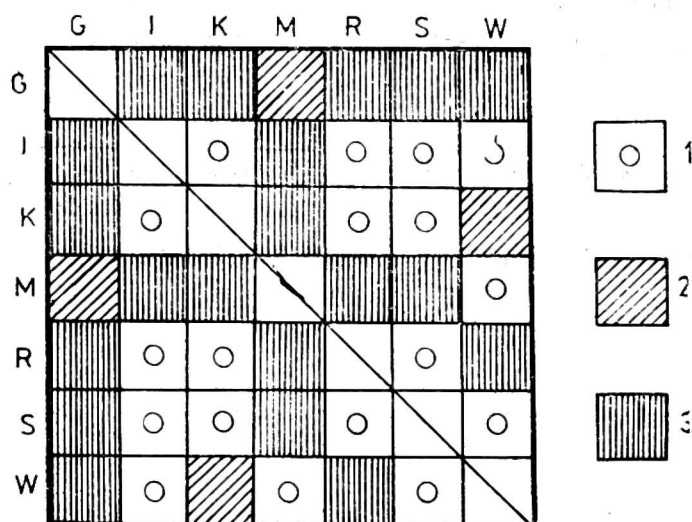
Instytut Hodowli Zwierząt i Technologii Produkcji Zwierzęcej
SGGW-AR Warszawa

Wśród hodowców koni pełnej krwi angielskiej panuje pogląd, że nadmierne przeciążenie koni 2-letnich treningiem i częstymi startami ujemnie wpływa na ich późniejsze wyniki wyścigowe. Opinię tę potwierdzają również wyniki niektórych opracowań. Waksmundzki [5] podaje, że w warunkach czzechosłowackich optymalna liczba startów dla ogierów 2-letnich pełnej krwi wynosi 5, a dla klaczy 3. Według Dłużewskiej [1] dobre klacze 2-letnie nie powinny biegać więcej jak 2-3 razy w sezonie. Szczególnie ostrożnie należy eksploatować konie późno urodzone (maj, czerwiec). Powinny one startować nie wcześniej, jak w październiku. Podobnie 2-latków późno dojrzewających nie można nadmiernie obciążać treningiem i wyścigami. Powinny one startować dopiero we wrześniu i na dystansach dłuższych, gdzie szybkość nie jest tak duża. Mahmoud [3] stwierdza, że obecny pęd za wysokimi wygranymi w USA powoduje nadmierne przeciążenie startami 2-latków, co niszczy szereg dobrych koni. Prowadzi to również do preferowania w hodowli reproduktorów dających szybko dojrzewające potomstwo, które nie zawsze charakteryzuje się silną konstytucją.

Wydaje się, że w warunkach Polski sprawa umiarkowanego eksploataowania koni 2-letnich ma szczególne znaczenie z dwóch powodów. Po pierwsze, w naszej hodowli używano w dużej mierze ogierów o uzdolnieniach długodystansowych, dających konie później dojrzewające. Po drugie, warunki środowiskowe, a szczególnie żywienie młodych koni w stadninach, jak i na torze wyścigowym, pozostawia dużo do życzenia, co nie pozwala na ich prawidłowy rozwój.

Celem niniejszego doniesienia jest ocena wpływu obciążeń startami

koni 2-letnich na ich karierę wyścigową w wieku lat 3. Badaniami objęto 1311 polskich koni 3-letnich pełnej krwi angielskiej, urodzonych w latach 1963-1973. Konie z poszczególnych stadnin podzielono na grupy w zależności od liczby startów w wieku 2 lat. Wyodrębniono 4 grupy koni: 0-I — 1 start, II — 2-3 starty, III — 4-5 startów, IV — 6 i więcej startów. Ze względu na małą liczebność analizą nie objęto koni z POZH Chojnow.

Rys. 1. Istotność różnic między średnimi wygranymi na start przez konie 3-letnie dla poszczególnych stadnin: 1 — różnice nieistotne, 2 — różnice istotne, 3 — różnice wysoko istotne

Wartość wyścigową koni 3-letnich określono średnią wygraną na start. Podobne kryterium przyjął Langlois [2], który analizował wyniki wyścigowe francuskich koni 3-letnich pełnej krwi. Przy obliczaniu średniej wygranej na start nie uwzględniono sum wygranych na torach zagranicznych.

W badanym okresie zmieniała się wielkość średniej wygranej na start, osiągając najwyższą wartość w 1974 roku. W celu uzyskania porównywalnych wielkości tej cechy zastosowano następującą transformację: średnia wygrana przez konie na start w roku x razy

$$\frac{\text{średnia wygrana na start w roku 1974}}{\text{średnia wygrana na start w roku } x}$$

W celu zmniejszenia zmienności skorygowanych średnich wygranych na start zastosowano transformację logarytmiczną. Istotność różnic między średnimi dla poszczególnych grup sprawdzono 2-czynnikową analizą wariancji według Ruszczyca [4]. Czynniki klasyfikacyjnymi były stadniny, grupy startowe i ich współdziałanie I rzędu.

Tabela 1

Zestawienie średnich wygranych na start w wieku 3 lat w zależności od stadniny i liczby startów w wieku 2 lat

Stadnina	Grupa											
	I		II		III		IV		razem		średnia wygrana na start	liczba koni
	liczba koni	średnia wygrana na start	liczba koni	średnia wygrana na start	liczba koni	średnia wygrana na start	liczba koni	średnia wygrana na start	liczba koni	średnia wygrana na start		
Golejewko	26	3100,51	66	3776,84	81	3929,44	34	6716,95	207	4234,61		
Iwno	13	1989,46	48	2648,57	80	2258,48	57	2130,99	198	2297,24		
Kozienice	29	1692,8	59	1459,02	79	2621,39	22	3349,74	189	2231,44		
Moszna	26	2114,5	57	2606,77	99	2784,52	28	3958,82	210	2824,95		
Rzeczna	9	1376,45	26	1319,87	74	1523,04	32	1593,46	141	1493,13		
Strzegom	9	1949,3	31	1599,71	96	1826,69	51	2161,38	187	1891,98		
Widzów	14	1846,82	37	1836,94	89	2788,17	39	2172,41	179	2380,56		
Razem	126	2101,6	324	2553,95	598	2537,94	263	2890,62	1311	2531,74		

WYNIKI

W tabeli 1 podano liczbę koni w poszczególnych grupach i średnią wygraną na start. Konie 2-letnie, mające 0-1 startów, stanowiły 9,61%, startujące 2-3 razy — 24,71%, startujące 4-5 razy — 45,61% i startujące 6 i więcej razy — 20,07%. Konie z grupy I osiągnęły najniższą średnią wygraną na start w wieku 3 lat. Konie z grupy III i IV osiągnęły wysokoistotnie wyższą średnią wygraną na start w porównaniu z grupą I i istotnie lub wysokoistotnie wyższą w porównaniu z grupą II. Różnice między średnimi grup I i II oraz III i IV okazały się nieistotne. Jak wynika z przedstawionych danych, większa liczba startów w wieku 2 lat zwiększyła średnią wygraną na start w wieku 3 lat.

Komentując powyższe wyniki należy stwierdzić, że mała liczba startów nie wynikała z oszczędnego eksploataowania koni 2-letnich. W grupach I i II znalazły się głównie konie słabsze, gorzej rozwinięte oraz kontuzjowane, które z przyczyn obiektywnych nie mogły mieć większej liczby startów. Prawdopodobnie dlatego konie te w wieku 3 lat osiągnęły słabsze wyniki w wyścigowych próbach dzielności. Dlatego na podstawie niniejszych badań nie można jednoznacznie stwierdzić, że duża liczba startów w wieku 2 lat nie wpływa ujemnie na wyniki kariery 3-latków.

Aby dać prawidłową odpowiedź, w jakim stopniu eksploatacja koni 2-letnich wpływa na ich wyniki w wieku 3 lat, należy uwzględnić szereg innych czynników, jak: współzależność między wynikami w wieku 2 i 3 lat, dystanse, na jakie konie te biegały i wygrywały, oraz ich pochodzenie. Zagadnienie to jest przedmiotem szerszego opracowania.

W badanym okresie zdecydowanie najwyższą średnią wygraną na start w wieku 3 lat osiągnęły konie z SK Golejewko. Średnia ta była istotnie wyższa w porównaniu ze średnimi dla pozostałych stadnin. Przewaga 3-letnich koni z tej stadniny byłaby jeszcze większa, gdyby uwzględniono sumy wygrane na torach zagranicznych. Najgorsze wyniki osiągnęły konie z SK Rzecznica.

LITERATURA

1. Dłużewska B. M.: Uwagi o treningu koni dwuletnich. *Koń Polski*, nr 4, 1977, s. 29.
2. Langlois B.: Analyse statistique et genetique des gains des pur sang anglais de trois ans dans les courses plates francaises. *Annales de Genetique et de Selection animale*, nr 7, 4, 1975, s. 387-408.
3. Mahmoud M.: The season in USA. Problems facing american breeders *The British Racehorse* nr 24, 1972, s. 82-87.
4. Ruszczyk Z.: *Metodyka doświadczeń zootechnicznych*. PWRiL, Warszawa, 1970.
5. Waksmundzki S.: Vlijanije čisla startov dvuchletnich čistokrovnych lošadiej na

ich proizvodietelnost na skačkach v dvuchletniem, triechletniem ili staršem vozrastie. Referat wygłoszony na Kongresie do Spraw Hodowli Koni KDL w 1977 r. w Moskwie.

Щ. Хшановски, С. Олексяк

ПОПЫТКА ОЦЕНКИ ВЛИЯНИЯ ЧИСЛА СТАРТОВ АНГЛИЙСКИХ
ЧИСТОКРОВНЫХ ЛОШАДЕЙ В 2-ЛЕТНЕМ ВОЗРАСТЕ
НА ИХ БЕГОВУЮ КАРЬЕРУ В 3-ЛЕТНЕМ ВОЗРАСТЕ

Резюме

Соответствующий анализ охватывал 1311 английских чистокровных лошадей, урожденных в 1963-1973 гг. Трехлетние лошади были разделены на 4 группы в зависимости от шага стартов в 2-летнем возрасте: группа I 0-1 стартов, группа II 2-3 старта, группа III 4-5 стартов, группа IV — 6 и больше стартов. Беговые качества 3-летних лошадей определяли в соответствии с исправленным средним выигрышем на старт на польских гипподромах.

Лошади, которые в 2-летнем возрасте проделали 0-1 стартов, составляли 9,61%, 2-3 стартов — 24,7%, 4-5 стартов — 45,61%, 6 и больше стартов — 20,07%. Самый низкий средний выигрыш на старт был у лошадей группы I, а самый высокий — группы II.

Лошади групп III и IV достигли высокосущественно высший средний выигрыш на старт в сравнении с группой I и существенно или вусокосущественно высший в сравнении с группой II. Разницы между средними групп I-II и III-IV оказались несущественными. Как следует из приведенных данных, большее число стартов в 2-летнем возрасте повышало средний выигрыш на старт в 3-летнем возрасте.

Комментируя рассмотренные выше результаты, следует констатировать, что малое число стартов не было связано с экономной эксплуатацией 2-летних лошадей. В группах I и II находились преимущественно более слабые, хуже развитые, а также контуженные лошади, которые по объективным причинам не могли иметь большего числа стартов. Может быть, это было причиной более слабых результатов указанных лошадей в испытаниях беговых качеств в 3-летнем возрасте.

Наилучшие результаты в период испытаний были у лошадей завода Голевко, наихудшие — у лошадей завода Жечна.

S. Chrzanowski, S. Oleksiak

ATTEMPT OF ESTIMATION OF THE EFFECT OF THE NUMBER OF STARTS
OF 2-YEAR OLD ENGLISH THOROUGHBRED HORSES ON THEIR RACING
CAREER AT THE AGE OF 3 YEARS

Summary

The respective analysis comprised 1311 English thoroughbred horses born in 1963-1979. The 3-year old horses have been divided into 4 groups depending on the number of starts at the age of 2 years: group I 0-1 starts, group II 2-3

starts, group III 4-5 starts, group IV 6 or more starts. The racing value of 3-year old horses was determined by the correctioned mean winning for start on Polish turfs.

Horses having at the age of 2 years 0-1 starts constituted 9.61%, those having 2-3 starts — 24.7%, having 4-5 starts — 45.6% and 6 and more starts — 20.07%. The least mean winning for start had horses of the group I, the highest — those of the group IV.

Horses of the groups III and IV reached significantly higher means winnings for start as compared with the group I and significantly or highly significantly higher as compared with the group II. Differences between means of the groups I-II and III-IV proved to be non-significant. As it follows from the data presented greater number of starts at the age of 2 years increased the mean winning for start at the age of 3 years.

While commenting the above results, it is to stress that the little number of starts was not connected with an economical exploitation of 2-year horses. The groups I and II comprised mostly weaker, worse developed and contused horses, which could not have greater number of starts for objective reasons and probably therefore they had at the age of 3 years worse results in racing trials.

The best results in the period of tests reached horses from the stud Golejewko, the worst — those from the stud Rieczna.